

92. Книгѣ-ты, што купихте, азъ исписахъ.
Купенѣ-ты ви книгѣ азъ исписахъ.

Какъж разликъ има между тыѣ двѣ прѣдложенія?
Какъѣ думѣ отъ прѣво-то прѣдложеніе ся замѣнихъ въ
второ-то съ думъ-тѣ купенѣ? Какъвъ родъ ѣ таѣ дума,
какъвъ брой, какъвъ падежъ? Отъ коѣ думъ ѣ станѣла?
Какво окончаніе ѣ ѣ притурено?

Правило. *Отъ глаголѣ-ты може да ста-
нѣтъ такъѣ думѣ, коѣто ся измѣняватъ по
родъ, брой и падежъ, като прилагателнѣ-ты име-
на, и по врѣмена, като глаголѣ-ты. Такъѣ ду-
мѣ ся наричатъ причастіѣ, зашто сѣ при-
частнѣ на склоненіѣ-та и на спряженіѣ-та.
Причастіѣ-та въ бѣлгарскѣй языкъ все сѣ отъ
прѣминѣло врѣмя и ся сврѣшоватъ или на лѣй
(озрѣлѣй), или на нѣй и тѣй (написанѣй, мѣ-
тѣй). Онѣѣ причастіѣ што ся сврѣшоватъ на
лѣй, бѣватъ или дѣйствителнѣ или срѣдни, а
онѣѣ, што ся сврѣшоватъ на нѣй и тѣй — стра-
дателнѣ. Дѣйствителнѣ-ты и срѣдни-ты прича-
стіѣ ся употрѣбѣватъ за съставеніе сложнѣ-ты
врѣмена на глаголѣ-ты (писалъ сѣмъ, порасѣ
сѣмъ); а срѣдни-ты ся употрѣбѣватъ оште и за
скѣсѣваніе на прѣдложеніѣ-та; така ся употрѣ-
ватъ и страдателнѣ-ты причастіѣ.*

З а д а т к ѣ: Сѣсѣте съ причастіѣ долни-ты при-
даточнѣ прѣдложеніѣ:

*Абѣлѣ-ты, што израстѣхъ въ градинѣ-тѣ,
сѣ дѣвѣ. Круша-та, што ѣ озрѣла, сама капѣ отъ
дрѣво-то. — Дрѣво, што ѣ изгнило, не влиза за въ
работѣ. — Гора-та, што ѣ оголѣла, види ся грозѣна. —
Птичѣ-ты, коѣто кацѣхъ на нашѣй бѣзѣ, сѣ сла-
вейчѣта. — Ливадѣ-ты, што не сѣ ся окосилѣ, не сѣ
нашѣнскѣ. — Круши-ты, што не сѣ ся обрали, оште
сѣ зеленѣ. — Дѣца-та, коѣто не сѣ ся омыли, сѣ*